

Ügyeljen az egészségére
Mégóvja Önt a nemi betegségektől!

Aradi: A tanu. Mécs: ni daiok. Edesanyám is saným kössön kendót Edesanyám ablakára t. Ne haragudj, edes- m, arra kérem kendet. Margit Kurina Simi ának kíséretével. Az beszél Keresztély Istos időjelzés, időjárás: A Kiszaludj Társatánja. A kóbor énekes. A Fejes-szalonzenekar z. Ostende-kavéházból. asanova — nyitány. Suppé legszébb mü- lo: Bajazzók — ábi- át Fekete Pál énekl. tinata. Fucik: Kínizsi Magyar Cserkész Szö- óadása. 7.40: A Vako- szágos Egyesület. „Ho- gyeskarának hangver- István zongorahang- emzetközi boxmérkő- s időjelzés, időjárás- Majd Rigó Janesi és k hangversenye. ide Oszkar: Bunbury

lok. est. Tanczene. 20.30: Opera. 21.32: Opera. kettősök altra és ba- Szórákzóttat zene. z—Poznan: 20.15: y. berarészletek.

rdetések

kovicsné ארמי כשר
egnagyobbítva
icolai Iorga 19.
a-utca.
Kitűnő házikonyha.

ELKÖLTÖZÉS mi- att eladó egy complett ebéllő és háló. Strada Voevodului 8. A tanítók háza mögött.

BENŐSÜLNE negy- venöt éves izraelita ma- gánfőtisztviselő meg- felelő egzisztenciába. Közledek "Lehető- leg özvegy" jellegre Hermes hirdetőbe Sibiu

SUCHE zu 5—6 anfen- ger kinder ברור יריש de fähig ist gründlich unterrichten רומש עברי ריש" gehalt Lei 1500.— und ganze Ver- pflegung offerte an. Moskovits Bernáth Al- ba-Julia.

SCHWARTZ IG- NÁCNE kóser tejsar- noka május hó 1-től vegetárius konyhával kibővítvte Reg. Ferdin- and (Wesselényi-u.) 10. sz. alatt az udvar- ban megnyílik. Ugyan- ott naponta friss tehén és bivalytej, ugyszin- tén naponta frissen ké- szített tejszín, tejföl vaj és turó kapható. Csescsemőknek és be- tegeknek állandóan egy tehéntől fejt tej is kapható házhöz száll- itva is.

MEGKEZDETT se- lyemperza fálvédő (kézzel varrott) selyem- mel együtt olcsón el- adó. Cim a kiadóban.

ÚGYNÖK italszak- mában városban be- veztve felvételit azon- al. Ajánlatok "Csak bevezetett" jellegre a kiadóban.

MARKLATUBA pa- rir 5 kg.-ként is eladó az Uj Kelet kiadóban.

XIII évfolyam • szám 95
1930. április 27
Vasárnap
5690 év Niszán 29

Ar Uj Kelet az...
400
Diszter 2. II. e. 8.

TAXA POST
No. 244716/923
RAMASSETTER ROBERT
BUDAPEST
ELLEN
ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak:
Egy évre... 1150 Lm
Félévre... 625
Negyedévre... 325
Egy hónapra... 110
Külföldi előfizetési árak:
Egy évre 1 dollár (vagy ennek megfelelő más pénznem.)
Egy évre 10 dollár.
Hirdetések
Céltük szerint vételek fel.

A CFR válsága

Stan Vidrighin az államvasutak vezérigazgatója exozet tartott tegnap a sajtó képviselői előtt a CFR helyzetéről. Erre az exozéra főleg azért volt szükség, mert Vidrighint az utóbbi időben éles támadások érték a munkáselbocsátások miatt. Egyes bukaresti lapok ebből az alkalomból siettek közölni Vidrighin lemondásának híreit. A CFR vezérigazgatója megcáfolta ezeket a híreszteléseket, azután sajtóvilágosításokat adott az ország közvéleményének arról, hogy mi tette szükségessé a tömeges elbocsátásokat.

Messzire vezetne, ha pontról-pontra analízálnók Vidrighin kijelentéseit. Alapjában véve semmi újat nem mondott az államvasutak vezérigazgatója, minden konkrét számmal bizonyította, hogy a CFR-nél sok százmilliót pocékolnak el a megdőbbentően és feleslegesen nagyszámu személyzet fizetésére. Közismert tény, hogy a kétszer olyan nagy francia államvasut feleannyi személyzettel dolgozik, mint a CFR. Vidrighin kimutatta, hogy az államvasutak egyetlen igazgatóságánál évi 300 millió lejt emészt fel a felesleges személyzet. Egy másik igazgatóságnál 1. milliárd 190 millió lejre rúgnak a személyi kiadások, míg az anyagi költségekre alig 370 millió lej marad, holott az aránymak fordítottjának kellene lenni. Az egy- mást változó kormányok azzal jutalmazták választási ágenseik, propagandistáik szolgálatait, hogy elhelyezték őket a CFR-nél. Így jutottunk oda — mondotta Vidrighin — hogy vannak hölgyek és urak, akik hordári szolgálataik címén huznak fizetést az államvasutaktól. Vannak iparosaink, akik nem értik a mesterségüket és olyan forgalmi tisztviselőink, akik hozzá nem értésselkel és hanyagsággal a legsúlyosabb baleseteket idézik elő.

A CFR évi 13 milliárd lejes költségvetéssel dolgozik. Ez a költségvetés évről-évre deficittel végződött, mert sehol olyan hihetetlen pazarlás nem ment végbe talán az állam vagyonával, mint éppen az államvasutaknál. A korrupció sehol ugy nem dühöngött, mint a CFR hivatalban. Az adminisztráció teljes hiánya, a rendszertelenség és a fejtelenség messze földön hírhedté tették a román államvasutakat, amelyek a tisztaság, a kényelem s a modern berendezés szempontjából messze elmaradtak a nyugati államok vasutaitól. Azok a külföldi pénzszakértők, akik a lej stabilizációját megelőzően az országban jártak, hónapokat szenteltek a vasutnál uralkodó állapotok tanulmányozására. Elsősorban is szakértőket rendeltek ki a CFR-hez, akiknek feladata az volt, hogy rendezhozzák az államvasutnak fiz esztendő óta nem vezetett könyveit. Külön szakértők tanulmányozták a román államvasutak menetrendjeit és a szállítási tarifa kérdését. Végül is a stabilizációs törvényben beiktatták azt, hogy a CFR-nél a legszigorubb takaré- kossági politikát kell inauguralni és megtiltották, hogy az államvasutak a bevételt meghaladó kiadásokba bocsát- kozzanak.

Vidrighin e törvény rendelkezéseinek megfelelően járt el, midőn megkezdte a CFR-nél a takarékosági politika végrehajtását. Rövidesen kiderült azonban, hogy ez a politika az adott gazdasági és politikai viszonyok közepette nem volt lehető keresztül. Azt a rendszert, hogy boldog-boldogtalan kedvezményes jegy- gyel utazzék a román vasutakon, hiába próbálta megszüntetni Vidrighin, mert ez csak részben sikerült. A rokkantak kedvezményének megvonásából csaknem forradalom lett. A költségvetés egyensúlyozása a jövedelemnek foko-

zása, vagy a kiadások csökkentése ré- ven érhető el. Minthogy az adott gaz- dasági viszonyok között a CFR-nek nem áll módjában a bevételeket gyarapítani, nem marad más hátra Vidrighin szá- mára, mint a kiadásokat csökkenteni. Am alig hogy megtörténtek az első munkáselbocsátások, a kenyér nélkül maradt munkások tüntető felvonulást rendeztek Bukarestben, a miniszterel- nök intervenciált érdekükben és a vasut kénytelen volt visszafogadni az elbocsa- tott alkalmazottakat.

Igy fest ebben a pillanatban a CFR helyzete. A vasuti közlekedés kétségte- lenül jelentős javuláson ment át az el- mult esztendőben, de még mindig tá- vol áll attól a nivótól, amelyet az or- szág lakossága ettől az intézménytől megkívánhat. A menetrend összeállítá- sa még mindig nem történik a kellő gond- dal, a csatlakozások körül a hábo- ru utáni esztendőkre emlékeztető káosz uralkodik. A személyszállítási tarifa

aránytalanul drága. Semmi csodálni- váló nincs tehát azon, ha az autóbuszok Erdély legtöbb megyéjében kiszorítot- ták a vasutat a helyi forgalom lebonyo- lításából. Az áruleszállítási tarifa is távol áll attól, amit racionálisnak lehet- ne nevezni. És mindez azért, mert a CFR kénytelen a paraziták seregeit el- tartani, az adófizetők nehezen összeku- porgatói filléreiből. Épen a személyi kiadások horribilis volta akadályozza meg a vasutakat abban, hogy emeljék a személyzet fizetését, ami természetsze- rűen a korrupció terjesztését vonja ma- ga után, eltekintve attól, hogy a sze- mélyzet munkateljesítménye a fizetéssel arányos marad.

Megértjük azt, ha Vidrighin pesszi- misztikus színekben látja a CFR hely- zetét. Mert bármennyire is evidens a szigorú takarékosági politika szüksé- gessége, mégsem szabad elfelejteni azt, hogy az állam a mai szörnyű gazdasá- gi viszonyok mellett nem járulhat hoz-

zá a munkanélküliek seregének szaporí- tásához. Mihez kezdjenek az utcára ke- rült munkások és tisztviselők ezrei, most midőn az ipari és kereskedelmi vállala- tok sorozatosan leépítenek? Szociálpo- litikai szempontokat mégsem lehet egé- szen kikapcsolni egy állami üzem ve- zetéséből, bárminő is legyen az illető üzem helyzete. Így hát Vidrighin vagy kénytelen lesz meghajolni az adott helyzet imperatívusai előtt, vagy pedig nem marad más hátra, minthogy le- mondjon arról a méltóságról, amelyet épen azzal a misszióval bíztak rá, hogy rendet teremtsen a CFR káoszában. A romániai államvasutak súlyos válságon mennek keresztül. Ez a krízis elkerül- hető lett volna, ha az elmúlt tíz esztén- dőben több gond- dal és kevesebb felelőt- lenséggel irányították volna a CFR sor- sát. Valószínű, hogy az állam vezetői végül mégis kénytelenek lesznek belátni azt, hogy nincs más kiút ebből a válság- ból, mint bérbeadni a CFR-t.

Hidakat és municioraktárakat robbantanak fel az indiai lázadók

Ujabb zendülő tömegek vonulnak Peshavar felé. Gandhi elégedetlen az eddigi eredményekkel

London, április 26. Az indiai kor- mányzat Peshavar környékére szigori- tott rendszabályokat léptetett élebe. Mivel a felderítő repülőgépek megállá- pitották, hogy újabb zendülő tömegek vannak felvonulóban kelet felől a város felé, bombavető repülőgépeket irányí- tották a veszélyeztetett területre. A tartományban a lázadók a távirössze- kötéseket megsemmisítették, hidakat romboltak le és municiótelepeket robbantottak fel. Valószínű, hogy Lahore- ből újabb katonai karhatalmat irányí- tanak Peshavar irányába. A Daily Te- legraf tudósítójának jelentése szerint

Ghandi egyre élesebben juttatja kife- jezésre csalódását a sómonopólium el- leni akció felett. A nála jelentkező kül- döttségek mindenikének szemrehányást tesz lanyhaságnakért és az akció nem kellő értékű támogatásáért.

London, április 26. Kalkuttában szá- mos letartóztatás történt engedély nél- küli gyűlések megtartása miatt. Mad- rasban a karhatalom bambuszbotokkal verte szét Ghandi önkénteseit, akik a tengerpartra vonultak és sőt akartak termelni. Szófőüistjeiket a rendőrök ösztörték.

Ghandi Tanarhban tartott beszédében

törvénytelennek és jogtalanannak mon- dotta a sómonopólium megsértése miatti letartóztatásokat és biztatta hi- veit a monopólium megkerülésével elő- állított só kitermelésére. Hivatkozott arra, hogy angol ügyvédi diplomát szerzett és bármelyik letartóztatott vé- delmét el fogja látni a bíróságok előtt, mert a bíróságoknak is meg kell álla- pítaniok a letartóztatások és fogvatar- tások jogtalan és törvénytelen voltát.

Ghandi Karakhiban letartóztatott vezetői feladatkörének ellátására új bizalmiférfiakat küldött.

A kölföld még remél...

A „L'Europe Nouvelle“ a romániai gazdasági válság enyhülését várja,

de az adókat energikusan be kell hajtani

Páris, április 26. (Az Uj Kelet tudó- sílójából.) Az egyik legelőkelőbb fran- cia politikai és gazdasági folyóirat, a L'Europe Nouvelle legutóbbi számában Románia gazdasági és pénzügyi kon- szolidációjának kérdésével foglalkozik. A folyóirat többek között a következő- ket írja:

Rist és Auboin pénzügyi szakértők legutóbbi jelentése igen optimisztikus. A román nemzetgazdaság számára a jelzaloghitel ujjászervezése rendkívül fontossgal bír. A Banca Nationala két tanácsosa hangsúlyozza, hogy a román

ipari termékek fogyasztója elsősorban a román földműves, az ipari centrumok tevékenysége tehát ennek vásárlóerejé- től függ. A román földműves prosperá- lása azonban csak úgy lehetséges, ha megfelelő hosszú lejáratu kölcsönök se- gítségével olyan beruházásokat eszkö- zölhet, amelyek lehetővé teszik a bel- terjessebb termelést. A Mezőgazdasági Hiteletintézet a megvalósulás útján van és lehetetlen ebben az ország gazdasági tevékenységének megújulását nem látni. Másrésztől a román államvasutak költségvetési egyensulya, amely az össz-

költségvetésre is kihatással van, minden valószínűség szerint megvalósítható lesz. Románia nagy erőfeszítéseket tesz, hogy eleget tegyen sokáig rendezetlen külföldi kötelezettségeinek, ami az ál- lam hitelének és a pénzügyi konszolidá- cióknak elengedhetetlen előfeltétele. Az állami bevételek állandó javulást mu- tatnak. Ennek ellenére azonban tovább- ra is szükséges az, hogy *különös gond- dal járjanak el a kiadások angazsálá- sánál és a legnagyobb energiával végez- zék a jövedelmek behajtását.* A Romá- niában dolgozó külföldi szakértőket üdvözölni kell azért, hogy megértették, hogy csak a pénzügyminisztérium köz- ponti hivatalainak reorganizálása teszi lehetővé az állami pénzügyi mechaniz- musának eredményes munkáját.

Románia pénzügyi helyzetében hatá- rozott javulás állapítható meg. A kifejt- tett erőfeszítések és az eddig elért ered- mények alapján a legteljesebb bizalom- mal kell lenni Románia gazdasági kon- szolidációjával szemben.

URANIA MOZGÓ Ma mutatja be utoljára **A tralfargari oroszlán** mélyen megható drámát

HÉTFŐN: **Csempészmenyasszony** az U. F. A. egyik legjobb néma filme, főszerepben a bájos JENNY JUGO és ENRICO BENFER

Monopol Matadorfilm

„Lósánáh házu bi-Irusálajim“

Széder este a tengeren

„Két éven belül egyetlen zsidó sem lesz Palesztinában“ — mondja az arab. — „Mocáfofim ál háarávim“ — mondja a tízéves telávi Rivká.

Esteledik. A szélesszárnyú sirályoktól körül repdesett fedélzetről leszállunk az étterembe. Széder-estéhez teritnek. A néger inasok nagykomolyan szolgálják fel a mácát, a francia pincér pedig előzékenyen kínálja a kovásztalan lepényt: „Bevacachá“. Ennyit nekik is kell tudni héberül. Mert az utasok többsége Palesztinába utazik és még a szerecseneket is héber szóra próbálják fogni. Az amerikaiak és kanadaiak — akik három hete szelnek át óceánokat az óshaza felé —, a németországi turisták, a szaloniki kiwandorlók, a romániai chalucok és az orosz pokolból menekülők azonnal testvérekké fognak össze a látogatókról hazatérő errec jiszraéli honpolgárokkal.

A „Má nistáná“t egy ennalóan drága telávi kislány — az egész hajó által körülrajongott Rivká — saját szávaival rekonstruálva mondja el. A magashomlók berlini orvos Herzl Altneulandjából idézi a boldog Dávid házában lefolyó Széder-estét, amikor gramofonból hallgatják meg a nagy országepítő Lévi előadását az ujkori egyiptomi kivonulásról. Egy héber munkás — aki a palesztinai vasutaknál dolgozik, mint mechanikus — hozzáfűzi az előadáshoz, hogy egy svéd hajó kék-fehér lobogót huzva fel árbocára, hajóztott be a haifai kikötőbe, a hajó kapitánya meg lévén győződve róla, hogy a Zsidó állam egyik kikötőjében vet horgonyt hajójával és csak a kikötői hatóságok intervenciója után huzot fel angol lobogót. A tel-avivi Dávar örömteli hangon, de „Ártatlan tévedés“ címmel közli az eseményt.

Ezután az aljáról beszélünk. Hogy mindenütt megerősödve folyik a chaluc nevelés és hogy ma este chalucok ezreivel megtöltött hajóseregnek kellene meghasítaniok a tengereket és minden zsidó házbán az Erec felépítéséről kellene elmesélni a szenvedéseiket és esodákat.

A szalon másik sarkában ezalatt egy tiztagu arab társaság lármásan kártyázik. Amerikából jönnek, hol összegyűjtöttek néhány száz dollárt és most Palesztinába, Szíriába és Jemenbe térnek vissza egyesek véglegesen, egyesek pedig csak látogatásra. Néhányat illegális tartózkodás miatt utasítottak ki Newyorkból. A lehangosabb közöttük — aki nagy gyűlölettel ejti ki a „játud“ szót — kijelenti, hogy két éven belül egyetlen zsidó sem marad Palesztinában.

Semmi esetre sem erre vall a tízéves Rivká megállapítása, akit megkérdezték, hogy nem fél-e az araboktól. „Mocáfofim ál háarávim“ — fűtülünk az arabokra — válaszolja nyugodt biztonsággal az okosság, szép leánya és alig hiszek a füleimnek, amikor a pöttömnyi gyerek határozott hangon megnyugtat, hogy ne féljek az araboktól, mert az Erec a mi országunk és ott nagyon szép és nagyon jó nekünk.

A chalucokorus éneke tulharsogja a kártyázók zajongását. Aktuális peszachi dalok kerülnek műsorra. „Dáj, dájenu“, „Elijáhu hánávi“ és egy indulószéri dal: „Bónéj Jiszraél po kullánu, mi — Mirájim jocim ánu“ — Izraél fia! mind itt vagyunk. Egyiptomból kivonulunk. Egy beszarabiai Someret gitárjának pengése kíséri a vidám kórus énekét.

Kinyitjuk az ajtókat és ablakokat Elijáhu profétának és a kerek hajóablakon bekacag a hold. Felrobogunk a fedélzetre és egy varázslatos tengeri éjszaka istenien csodás szépsége tárul elénk. A horizontra ragyogó sávot fest a telihold és hajónkat egy káprázatosan csillámló ezüsthid köti össze az éggel. „Hinéhaderech lö-Erec-Jiszraél“ — ime az ut Zsidóországra — mondja egy chaluc és elujongja magát: „Lósánáh házu, bi-Irusálajim!“ Ötven rabszolgaságból kivonuló zsidó kiáltja utána boldog eksztázisban: Még az idén Jeruzsálemben!

Az elsőosztályu compartement fényűző folyosójáról az amerikai keresztény papoknak egy csoportja figyel a fedélzeten ujjongó zsidó eksztázisát. Tudniillik, az Egyesült-Államok városából kétszáz keresztény pap utazik hajónk-

kal a „The Holy Land“be, a szent országba, hogy a keresztény szenthelyeket felkeresve, büneik alól feloldozást nyerjenek.

Egy vidámságtól duzzadó tel-avivi fiatal asszony óra dallamot kezd énekelni és a holdfényben fürdő hajó fedélzetén ujjongó kórtanba fonódik egy

száműzetésből kivonuló boldog csapat. Minden Széder-asztalnál ülő zsidónak látnia kellene ezt a képet, hogy felsugározzon népiünk minden fia előtt az ég alján keresztül nyilegyenesen Erec-Jiszraélbe vezető káprázatosan csillámló, széles ezüsthid!

Náftali Bár-koach (Sturk).

Cionista barátokból álló új bizottságot küld ki az angol kormány a palesztinai helyzet tanulmányozására

Hány év alatt lehet elérni a zsidó többséget Palesztinában

London, április 26. A palesztinai zavargások ügyében kiadott jelentés nyomán támadt politikai hullámok elsimultak, ehelyett megindult a komoly konszolidáció felé irányuló munka. Ennek első biztató jele, hogy az angol kormány — beavatott hírek szerint — a Palesztina jövő politikáját megállapító bizottságba, vezetőül lord Lloydot, Egyiptom volt kormányzóját fogja ki nevezni. Lord Lloydról köztudomású, hogy a cionista ügy meleg, igaz barátja, aki amellel tapintatos, nagy perspektívájú államférfi és feltehető róla, hogy a zsidó ügy istápolása mellett az ország békéjét is helyre fogja tudni állítani. A bizottságba be fogják delegálni többek között Smuth generálist. A bizottságnak első feladata lesz megállapítani az új közigazgatási rendszert, a melynek szelleme kell, hogy békítő és kiengesztelő hatással legyen az ország hangulatára.

Az angol lapok a Shaw-bizottság jelentésének utóhangjaként ismertetik azt a négy diagrammát, amelyet a jelentés mellé csatoltak. Ez a statisztika a zsidók és arabok közötti számbeli viszonyt tünteti fel — 50 évre. A diagrammát Mills, a Palesztina-kormány titkára állította össze azon az alapon, hogy Palesztina egykor 3 millió lakos fölért fog rendelkezni.

Az első diagramma kimutatja, hogy Palesztina lakossága évi 25 ezer zsidó

bevándorlással és 1000 lélekre eső 10 születés mellett 1976-ban 3 milliót érhet el. Ebben az esetben a zsidók száma 1 millió 800 ezer lesz. Az arab lakosság kisebbségben marad, amennyiben 1 millió 200 ezer lélek felett fog rendelkezni.

A második diagramm abból a feltevéstől indul ki, hogy 1000 lakóra évente 12 születés esik. Ekkor Palesztina csak 1980-ban fogja elérni a 3 milliós lélekszámot. A zsidók ebben az esetben 1 millió 250 ezer, az arabok 1 millió 250 ezer lelket fognak számlálni.

Ha évente 15 ezer zsidó vándorolna be és ha minden 1000 lakóra 10 újszülött esne, akkor a 3 milliós lakosság csak 1994-ben válna valóra. Ebben az esetben a zsidó többség lélekszáma 1 millió 700 ezer, az arab kisebbségé 1 millió 300 ezer lenne.

A negyedik diagramma azzal számít, hogy évente 10 ezer bevándorló jön Palesztinába. Ebben az esetben a zsidó lakosság kisebbségben marad. 1978-ban egy 3 milliós lakosság mellett 1 millió 200 ezer zsidó élne Palesztinában, 1 millió 800 ezer arabal szemben.

A jelentés nem indokolja a diagrammok felállítását. Mindössze Jabotinsky vallomásának illusztrálására közli. Jabotinsky ugyanis kihallgatása során azt a tézist állította fel, hogy a következő 60 évben éventen 50 ezer zsidót kell Palesztinában letelepíteni.

Heinrich Mann feltűnést keltő cikke az antiszemitizmusról és annak leküzdéséről

A világhírű német író a „Minderwertigkeitsgefühl“-el magyarázza a zsidógyűlöletet

(Berlin, április 26. Az Uj Kelet tudósítójától). Heinrich Mann, az ismert író könyvet adott ki a napokban „Hét év, gondolatok és események krónikája“ címmel. A könyv, amelyben a kiváló író beszédeit és tanulmányait gyűjtötte össze, igen érdekes értekezést tartalmaz a zsidókérdésről. „Der Antisemitismus und seine Heilung“ a címe ennek az értekezésnek, amely figyelemreméltóan egyéni, ha nem is mindig helytálló szemszögből próbálja a zsidógyűlölet problémáját megvilágítani.

Hol kezdődik az antiszemitizmus „Kulturvilágunk legöntudatosabb népei — írja Heinrich Mann — a legkevésbé antiszemitaik. Az antiszemitizmus ott kezdődik, ahol a sikerekhez nincsenek eléggé hozzászokva és ahol a népek a világban való elhelyezkedésüket még problémának tekintik. Ott fajul el, ahol valamely népet szolgátságban tartanak. És azokból a nemzeti, vagy politikai felszabadulásokból táplálkozik, amelyek külsőleg végbemennek ugyan, anélkül, hogy belsőleg is megvalósulnának. A német antiszemita, vagy sokkal inkább a „nacionalista“-nak nevezett ember-típus, amelyből a legtöbb antiszemita kerül ki, franciáfaló volt s amíg egy

Franciaország fölött aratott győzelem ebben a tekintetben meg nem könnyítette. Áthelyezte gyűlöletét Angliára, amíg a világháború nem szolgált azzal a jótéteménnyel, hogy egész Európát, így Angliát is, leszállította értékében.

Az antiszemita nem tudja erőszkos aktusokban levezetni azt a kint, amelyet neki a zsidógyűlölet okoz. Ez önrombolás volna, hiszen a zsidóval közös az ország, amelyben lakik, a gazdaság, az élet- és gondolkodásmódja, a világgal szembeni feladatai, sőt öntudatának javai is... Emlékezte „Minderwertigkeits-komplexumot“ alkot benne. A nemzeti alárendeltség idejét nem tudja elfeledni. Nélkülözhetetlen számára a gyűlölet és nélkülözhetetlen a gyűlöletnek a közlése, egy látható és elérhető veszedelmes elem, amelyen titombolhatja magát, akivel a pálmáért viaskodhatik. Mert az antiszemitizmus nem csupán egy belső szükségesség levezetése.

Ezért szükségét érzi a nemzeti érték erősebb kihangsúlyozásának. Nélkülözhetetlen számára a gyűlölet és nélkülözhetetlen a gyűlölt ember közlése; szüksége van egy látható, naponta megközelíthető kísérőre, aki ellen kifakad-

BOVRIL

a húsnak legtáplálóbb anyagait tartalmazza sült, könnyen emészthető formában.

A nyári hőségben csak Bovrilt használjunk!

Vezérképviselő: **AGECO**
S. A., București, Str. Sf. Ionică 9.

hat, akivel a pálmáért küzdhet.

Az antiszemita elképzelésében a zsidó az életharcosok legravasabbja és legkeményebbje. Akinél sikereket tapasztal, azt hajlandó mindenekelőtt zsidónak aposztrofálni. Ne is kutassuk sokáig, hogy az antiszemita mi szeretne lenni és hogy siker esetén mivé válik. Eppen az, ami általában zsidónak mondanak. Legtöbbször természetesen nélkülözi a zsidóknak a szellemiségét — ami a zsidó sikerek legfontosabb titka.

Az antiszemita feltétlenül versenyképebb lenne, ha kevesebb megvetési tanusítana értékekkel szemben, amelyek nem jövedelmeznek azonnal pénzt. Jól tenné, ha a hatalom felé irányított mohóságát kiterjesztené az eszmékre. Mert az eszmék nagy, komoly hatalmak.

Ha az antiszemita gondolkodna, bizonyára felfedezne összefüggéseket és akkor az ő zsidóival együtt becsatlakoznék egy olyan átfogó, fontos kulturális egységbe, amely nincs országhatárok közé szorítva. A nemzetére való ráeszmélés nem lenne ok arra, hogy idegesitse, ez nem lenne már lelki kín számára. Szerényebb lenne és egyuttal erősebb. Nem gőgösködne a világ előtt, hogy nem akar versenyezni a zsidókkal. Nem lenne szüksége a gyűlölködére, hogy éljen. Boldogabb lenne. Tehát nem lenne többé antiszemita.

Repülőgépen Párisba szöktette gyermekét, majd tovább menekült egy holland anya. Párisból jelentik: Összel nagy feltűnést keltett egy különös gyermekrablási eset. Frederic Stork holland nagykereskedő feljelentést tett Larenben elvált felesége ellen. A házastársának ugyanis van egy 8 éves kisleányuk, Margarita. Amikor a választ kimondta a holland bíróság, a kisleányt az apa gondjaira bízta, megengedte azonban, hogy az anya időnként meglátogassa gyermekét. A mult év októberében az asszony, aki időközben férjhez ment egy Stork nevű hollandhoz, meglátogatta Larenben Margaritát. Az iskolában kereste fel, majd beültette egy autóbába és kivitte a repülőterre. Repülőgépen elszöktette kisleányát és azóta nem adott életjelet magáról. Frederic Stork feljelentésére a holland rendőrség mindenfelé kereste a Stork-házaspárt. Storkék azonban elköltöztek Hollandiából és senki sem tudta, hol laknak. A holland rendőrség közözlőlevelet adott ki a gyermekrabló asszony ellen és pontos személyleírást adott Margaritáról. A közözlőlevelet elküldték Európa minden államába. A párisi rendőrség is megkapta a közözlőlevelet, nyomozni kezdett és megállapította, hogy a Stork-házaspár Párisban lakik a Rue de Vanves-be, de ekkor már csak a férj, Storkot találta a lakásban. Az asszony nyomtalanul eltűnt Párisból a kisleányával. Most tovább folyik a hajszja a gyermekrabló asszony után.

A „TACAMUL“

ezüstáruanyagban készült minden darab evőeszköz és disztárgy ezen védjeggyel van ellátva. „S.O.-as“ finomság.

„Tacamul“ ezüstáruanyag Cluj, str. N. Iorga 11 a

HOTEL „UNIVERSAL“
Bucuresti, I. Gabroveni 12 (str. Lipsyani mellett)

Központi fekvés — Kereskedelmi központ — Telefon — Gőzfűtés — Lift
Fürdő — Villanyvilágítás — Étterem — Kávéház — Hideg és meleg víz minden szobában.

Szoba árak átlalással együtt **120 leitől kezdve**

Ne válasszon! Gyermekek ápolásra csak HÖFERT vegyen.

Lemondt

A

A miniszter

Bucuresti-Buka Uj Kelet tudosi tagjai szombat d nisztertanácsra megvitatták a parlament elé k tok szövegét. A tározta, hogy a a következő tör gyalatja le: a átszervezésről, a niszterium reorg ségtelen konkurr sekről, valamint gatásáról szóló j Madgearu pénz vaslatok megvita tanács elé terjes rak megszervezés nopoliumáról sz kat, amelyek ugy gyát képezik. A tározta, hogy ez latot már az ap parlament elé ter Magánforrásból sünk szerint leh csak ebben a p megzavazzák a yent és az álla módosításáról szó

A lib

tik a

Politikai körök keltett az a cikk tegnap számban „egyház feje“ cím Miron Cristea ré hogy avatkozzék litikai életébe és aki ismeri az ors naszait, ne enged legi kormány tov meit. Ellenkező könnyen elveszth hanem egyházfői A fővárosi sajtó mentálja a „Viitor egyes lapok a cikk engednek követke lis párt és a régen legjobb viszony al

Elköre

kongre

Bucuresti-Bukar nasovici Richard v ter tegnap megje tériumban és enge párt majus 1-4-i 4-iki utcai felvon niszterium megadt vonulásra is, meg vonalát.

A liberális párt delután tartott ül kongresszus tárg következő kérdése külön-külön előad állam szervezeterő művelés helyzete. igazgatási reform Candra: A kisebb Victor: A gazdasá tin Georgescu: A Daniel pol. prof.: sek. Gh. Bratianu Dumitrescu: A prof.: Kultuszkerd A kongresszus a kialakult véleménye mindeme kérdésekt leges programját n nácskozások 4-ég felvonulás 4-én dél kezdetét, a vidékr reggel fognak a pá érkezni. Először a sremlékezés vonul helyeznek el, majd ban tartják meg a a liberális párt Du

SCH
orthodox
BUDAPEST, VII
A 15-ös tanterv k
nyitlik
Az összes elemi és k
Szeretettelje
Naponta ötszöt
Múltányos díjak!
Folyó tanévben félben

Lemondtak a liberális-párt összes erdélyi szervezeteinek vezetői

A Viitorul élesen megtámadta a régenpatriarchát

A minisztertanács megállapította a tavaszi parlamenti szesszió végleges programját. Hétfőn ismét megnyílik a parlament. Joanitescu hívei is mozgolódnak

Bucuresti-Bukarest, április 26. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormány tagjai szombat délután hat órákor minisztertanácsra ültek össze, amelyen megvitaták a tavaszi szesszióban a parlament elé kerülő törvényjavaslatok szövegét. A minisztertanács elhatározta, hogy a parlament bezárásáig a következő törvényjavaslatokat tárgyalja le: a betegsegélyző pénztár átszervezéséről, a közoktatásügyi minisztérium reorganizálásáról, a tisztességtelen konkurrencia elleni intézkedésekről, valamint az építkezések támogatásáról szóló javaslatokat.

Madgearu pénzügyminiszter ezen javaslatok megvitatása után a minisztertanács elé terjesztette a betéti pénztárak megszervezéséről és a földgáz monopóliumáról szóló törvényjavaslatokat, amelyek ugyancsak élénk vita tárgyát képezik. A minisztertanács elhatározta, hogy ezt az utóbbi két javaslatot már az április 28-iki ülésen a parlament elé terjeszti.

Magánforrásból származó értesülésünk szerint lehetséges, hogy ugyancsak ebben a parlamenti szesszióban megszavazzák az egészségügyi törvényt és az állampolgársági törvény módosításáról szóló javaslatot.

A liberálisok megfenyegetik a pátriarchát

Politikai körökben kínos feltűnést keltett az a cikk, amely a „Viitorul” tegnapi számában látott napvilágot az „egyház feje” címmel. A cikk felhívja Miron Cristea régenpatriarchát arra, hogy avatkozzék bele az ország belpolitikai életébe és mint az egyház feje, aki ismeri az ország lakosságának panaszait, ne engedje meg, hogy a jelenlegi kormány tovább folytathassa üzleteit. Ellenkező esetben a pátriarcha könnyen elveszítheti nemcsak régensi, hanem egyházi tekintélyét is.

A fővárosi sajtó felháborodással kommentálja a „Viitorul”-nak ezt a cikkét, egyes lapok a cikk éles hangjából arra engednek következtetni, hogy a liberális párt és a régenstanács között nem a legjobb viszony áll fenn.

Előkészületek a liberális kongresszusra

Bucuresti-Bukarest, április 26. Francsiovi Richard volt belügyi alminiszter tegnap megjelent a belügyminisztériumban és engedélyt kért a liberális párt május 1-4-iki kongresszusára és 4-iki utcai felvonulására. A belügyminisztérium megadta az engedélyt a felvonulásra is, megállapítva annak utvonulását.

A liberális párt vezetősége tegnap délután tartott ülésen összeállította a kongresszus tárgysorozatát, amely a következő kérdéseket fogja megvitatni, külön-külön előadókkal: Valjean: Az állam szervezeteiről. Al. Nasta: A földművelés helyzete. Budurescu: A közgazdasági reform. Roman Valer és Andrea: A gazdasági kérdés. Slavescu Victor: A kizsákmányolási politika. Constantin Georgescu: A pénzügyi helyzet. Daniel pol. prof.: Egészségügyi kérdések. Gh. Bratianu: Kulturproblémák. Dumitrescu: A munkáskérdés. Gane prof.: Kultuskérdések.

A kongresszus az előadások során kialakult vélemények alapján fogja mindeme kérdésekben a párt új és végleges programját megállapítani. A tanácskozások 4-éig fognak tartani. A felvonulás 4-én délután 3 órákor veszi kezdetét, a vidékről 3-án éjjel és 4-én reggel fognak a párt hívei a fővárosba érkezni. Először az ismeretlen katona síremlékéhez vonulnak, ahol koszorút helyeznek el, majd egyik nagy parkban tartják meg a népgyűlést, amelyen a liberális párt Duca javaslatára Bra-

tianu Vintilát a párt elnökévé fogja deklarálni.

A liberális párt vezetői ötvenezer ember részvételére számítanak a kongresszuson. Az értekezlet során Chirculescu volt munkaügyi miniszter is szólamra emelkedett és elégedettségének adott kifejezést az erdélyi pártvezetők működése, illetőleg nem működése fölött. Chirculescu kijelentette, hogy a liberális párt egyszerűen nem létezik Erdélyben.

Bratianu Vintila azonnal válaszolt Chirculescunak és elismerte, hogy a liberális párt 28 erdélyi tagozata közül a valóságban csak három fejt ki eredményes tevékenységet. A többiek inkább csak papíron léteznek és nem tesznek egyebet, mint várják az időt, amikor a párt hatalomra kerül. Az ugynevezett jó szervezetek között megemli-

tette Bratianu Vintila a kolozsvári és nagyvárad tagozatokat.

A liberális párt vezetőjének ez a kijelentése hatalmas konsternációt váltott ki a párt erdélyi tagozatai között, akik sértőnek találják magukra nézve Bratianu Vintila valóban nem tulságosan hízog megállapításait és elhatározták, hogy — an blok — benyújtják lemondásukat.

Joanitescu hívei is mozgolódnak

Bucuresti-Bukarest, április 26. Vasárnap délelőtt D. R. Ioanitescu, volt belügyi alminiszter elnöke alatt értekezletre gyűlnek össze a nemzeti parasztpárt Ilfov- és vlaszamegyei parlamenterei, hogy a kormánnyal szemben tanácsot adják további magatartásuk fölött döntsenek. Mint ismeretes, a két

megye kormánypárti képviselői és szenátorai már hónapok óta elégedetlenkednek amiatt, hogy D. R. Ioanitescu nem kapta meg a munkaügyi tárcát, amelyet neki állítólag megígért a miniszterelnök. Egyes lapok értesülései szerint nincs kizárva, hogy a két megye parlamenterei a beszarabiai példáját fogják követni és önálló parlamenti csoportot alkotnak.

Dobrescu audienciája a miniszterelnöknél

Bucuresti-Bukarest, április 26. Dr. Dobrescu Aurel, erdélyi tartományi igazgató, ma délelőtt Bukarestbe érkezett és audiencián jelent meg Maniu miniszterelnök előtt, akinek jelentést tett a csiki erdőpanamával kapcsolatosan folyó vizsgálatról.

Előkészületek május elsejére

A belügyminisztérium tegnap értekezlet volt, amelyen Anghelulescu alminiszter, a sziguranca és a csendőrség vezetői vettek részt. A megbeszélés tárgyát a május elsejével kapcsolatos intézkedések képezték.

„Curentul” szerint a fővárosi kaszarnyákban a helyőrség május 1-től 11-ig készenlétben lesz, tekintettel arra, hogy egymásután fognak lezajlani a munkásünnep, a liberálisok és az avrescánusok kongresszusai.

Fogaras és Brassó között két autó utasait kirabolták az utonállók

Bucuresti-Bukarest, április 26. (Az Uj Kelet tud.) Az elmúlt éjszaka folyamán Fogaras és Brassó között országúton vakmerő rablótámadás történt két magánautó ellen. Eddig még ismeretlen

tertek eltorlasztották az országutat azon bid mellett, amelynek közelében annak idején Balan banditát elfogták a csendőrök. A rablók két magánautót leállítottak és az azokban ülő utasokat

teljesen kifosztották, elvéve tőlük pénzüket és ékszereiket. Miután ily módon több mint százezer lejt harásoltak össze, az utonállók tovább álltak, akik ellen széleskörű vizsgálat indult meg.

Lovaglás közben szívszélhüvésben meghalt Botea tábornok hadseregfelügyelő

Orvosi tilalom ellenére lovagolt a szivbajos katonatiszt

Bucuresti-Bukarest, április 26. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délután a baneasi aerodrom mellett erdőben tragikus halálra történt. Mircea Botez tábornok hadseregfelügyelő 20 lovastisztel együtt lovagló sétára indult. Amint

az erdőbe értek, a tábornok, aki a menet élén haladt, hirtelen leszédült a nyeregből és mire tisztársai hozzáérték, már halott volt. Szívszélhüvés ölte meg Mircea Botez-t, kedvenc sportja, a lovaglás közben, amelytől pedig orvosai

ép szivbajára való tekintettel, tiltottak. Botez, aki a Vitéz Mihály rend lovagja volt, a lovagló sportról több könyvet is írt, melyek külföldi szakkörökben is tetszettek. Halála mély részvényt keltett a főváros társadalmi köreiből.

A külföldi államok is részvétüket fejezték ki a costesti katasztrófa fölött

Bucsujáróhely lett a costesti temető

Bucuresti-Bukarest, április 26. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A costestii borzalmas tüzkatasztrófa áldozataival szemben imponáns formában nyilatkozott meg nemcsak az ország, hanem a külföld részvétele is. Mironescu külügyminiszterhez az elmúlt hét folyamán részvétáviratok érkeztek csaknem az összes európai államok külügyminiszteriumaitól. Von Mutius bukaresti német követ ma délelőtt levelet intézett Mironescu külügyminiszterhez, amely-

ben rámutatott arra, hogy a tüzkatasztrófa mély részvétet váltott ki egész Németország lakossága körében. Engedje meg, miniszter ur, — írja a német követ — hogy a német nép részvétét a costestii tragédia áldozataival szemben a román kormány és a régenstanács előtt tolmácsoljam.

Hasonló levelet írt Mironescunak Mehmet Ali Törökország bukaresti követe is.

Egy tizenhétéves leány rablótámadása egy kanadai bank ellen

London, április 26. A newyorki Associated Press tudósítója jelenti a kanadai Torontóból, hogy egy tizenhétéves leány sógora társaságában revolveres rablómerényletet követett el a Torontói Kereskedelmi Bank egyik fiókjá-

zete ellen. A rablók autóval érkeztek a bankfiók helyiségébe. Revolverrel ellenállásra képtelenné tették a bank személyzetét és a pénztárból 560 fontot elraboltak, majd gépkocsin elszárguldottak.

Megjelent! H. G. WELLS A világtörténet alapvonalai új kiadása. Ára 560 lej. Az Uj Kelet olvasói részére néhány példány az előjegyzési áron 420 lejert rendelésre áll. — Kapható az „Uj Kelet” könyvosztályában.

SCHÜCK Orthodoxy "Uj Internátus" BUDAPEST, VII. Kertész-utca 33. 4 éves tanévre kibővített arányokban nyílik meg. Az összes elemi és középiskolák közelében. Szeretetteljes gondosság! Igezen nyelvek! Orvosi felügyelet! Naponta ötször bő étkezés! Külön számla nincs! Folyó tanévben félémlakók még elfogadtatnak

vegyen.

Ma tartja a Zsidó Kórházegyesület évi közgyűlését

Dr. Sebestyén József elnök nyilatkozik az eddig végzett munkáról és a jövő terveiről

Cluj-Kolozsvár, április 26. (Az Új Kelet tud.) Ma délután félöt órakor tartja évi közgyűlését a kolozsvári Zsidó Kórház Egyesület az ortodox hitközség Timár-utcai tanácstermében. A gyűlés iránt széleskörű érdeklődés mutatkozik nemcsak Kolozsváron, hanem a kórház vidéki barátai között is. Ez az érdeklődés annál indokoltabb, mert a közgyűlés napirendjén nemcsak az eddig végzett nagyszabású munkáról szóló beszámoló szerepel, hanem egy, még az eddigénél is szélesebbkörű munkaprogram, amelynek közeli megvalósítása a kórház teljesítőképességét sokszorososan felfokozná. A közgyűlés előtt, félnyolc órakor ugyancsak a hitközség tanácstermében tartja az egyesület igazgatósága rendes gyűlését. A gyűlés alkalmával felkerestük dr. Sebestyén József elnököt, aki a kórházegyesület eddigi működéséről és jövő kilátásairól a következőket mondotta az Új Keletnek:

— Kórházunk 5 hónapi működése után a kezdet nehézségein már túl van. Örömmel és elégtellessel állapíthatom meg, hogy ma már elismert nevünk van az egész országban, amit legjobban az bizonyít, hogy a kórházban eddig ápolott 230 fekvőbeteg közül több mint a fele százharminc, nem helybéli volt, közöttük 25 származék más vallású, akik szintén bizalommal fordultak hozzánk. Hogy ez a szép eredményt elérhettük, hogy a rengeteg nehézségen simán siklottunk keresztül, azt elsősorban orvosainknak köszönhetjük, akik prof. dr. Steiner igazgatóval az élen igazán önfeledőan mindent elkövettek a kórház érdekében, fáradtságos munkájuknak csak egy jutalmát várva és látva: a betegek gyógyulását.

— Ennek a munkának legjobb fokmérője az a sok száz sikerült sebészeti, szemészeti, nőgyógyászati műtét, mely annyi embertársunknak adta vissza testi épességét, személynél, akik egyébként aligha juthattak volna abba a helyzetbe, hogy magukra gondolhassanak.

De nem kevésbé hozzájárult a sikerhez az is, hogy a jó szívek támogatásában sem esalatoztunk, ami a pénzügyi támogatásokat és természetbeni adományokat illeti. Nem mondom, volt és van anyagi gondunk elég, az emberi nyomor sokkal nagyobb, mintsem azt a mi lelkes hadseregünk ily rövid idő alatt megszüntethetné, látom azonban a lelkesedést, a felfelé fordulást és ezért nemcsak a meglévő intézmények anyagi alapjának biztosítását akarom, hanem még ez év nyarán hozzá akarunk fogni a kórház továbbfejlesztéséhez is és semmi kétséggel benne, hogy ezúttal is sikerrel.

— Az intézet Nagyszamos-utcai részét teljesen felakarjuk építeni és az ágyak számát így 32-ről 80-ra emelni. Helyet akarunk juttatni a belgyógyászatnak, a szemészeti osztálynak, mely még a várakozásnál is jobban látogatott, ki akarjuk bővíteni és modern vizsgálóteremmel felszerelni, teljes berendezésű vegyi és bakteriológiai laboratóriumot építeni stb. úgy, hogy a kórház a főbetegszakmák mindegyikét magába foglalja foglalja. A Sebestyén Dávid-féle újabb 500,000 lejes adomány felhasználásával egy imaházat is fogunk építeni, úgy hogy betegeink kórházunkban mindent meg fognak találni, ami testi, lelki

szét teljesen felakarjuk építeni és az ágyak számát így 32-ről 80-ra emelni. Helyet akarunk juttatni a belgyógyászatnak, a szemészeti osztálynak, mely még a várakozásnál is jobban látogatott, ki akarjuk bővíteni és modern vizsgálóteremmel felszerelni, teljes berendezésű vegyi és bakteriológiai laboratóriumot építeni stb. úgy, hogy a kórház a főbetegszakmák mindegyikét magába foglalja foglalja. A Sebestyén Dávid-féle újabb 500,000 lejes adomány felhasználásával egy imaházat is fogunk építeni, úgy hogy betegeink kórházunkban mindent meg fognak találni, ami testi, lelki

Kik és hányan vándorolhatnak be évenként Palesztinába?

A palesztinai kormány új rendelkezései a bevándorlás szabályozására

Jeruzsálem, április 26. A Palesztina-kormány hivatalos lapja, az „Official Gazette” egyik legutóbbi száma közli a palesztinai bevándorlási törvény legújabb módosításait. Ezek szerint egyelőre a következő két kategória vándorolhat be az országba:

1. Olyan személyek, akik legalább 1000 font sterling fölött rendelkeznek, bizonyos szakmában ki vannak képezve, akik kereskedéssel és mezőgazdasággal akarnak foglalkozni. Ha gazdálkodóként van szó, akkor ez a tőke állhat földben, felszerelésben, vagy olyan pénzbeli előlegekben, amiket egy a kormány által elismert ügynökség mutat be, letelepedési célokra. Ha iparosról van szó, akkor ez a tőke gépekből, vagy olyan pénzbeli előlegekből is állhat, a melyeket egy a kormány által elismert ipari ügynökség mutat ki.

2. Tekintetbe jöhetnek olyan szakképzett emberek, akik ötszáz fontnál nem kevesebb tőke fölött rendelkeznek és akikről a bevándorlási tisztviselő meg van győződve, hogy Palesztinában élő hozzátartozóiknak szükségük van rá.

3. Olyan szakképzett munkások, akik legalább 250 font sterling fölött rendelkeznek és akiknek bevándorlását az ország gazdasági kapacitása megengedi.

FELHIVÁS!

100 drb különböző sorozatu Zsidókórház so sjeggyel játszom.

Több sorsjegy nagy nyeremény esélyt jelent!

A sorsjáték ezen nagyobb nyerési lehetőséget nyújtó formájában 100 leivel bárki társasági tagként beléphet.

Előjegyzéseket elfogad a Központi Sorsjegyiroda, Cluj Piata Unirii 20 emelet, ahol a jegyzési iv ki van téve és ahol a sorsjegyzmények is közölve lesznek.

Huzás május 20 án

„Albina” garanciaja

felépülésükhöz szükséges. Mindehhez csak pénz és ímet pénz kell, ezt pedig elő kell, elő fogjuk tudni teremteni.

hangjával osztatlan sikert aratott. Az estély művészi keretében méltón illeszkedett be dr. Friedmann Andor, a temesváriak dédelgetett zongoraművésze. Neubauer Gida, a szinfonikusok karmestere ezúttal is derekas művészi munkát végzett. (7. m.)

A népszövetség jegyzékben kért felvilágosítást a cseh kormánytól a rutén felföldi autonómia ügyében

Bécs, április 26. A népszövetség bizalmas jegyzékben intézett a cseh kormányhoz, melyben kérdést intéz az iránt, hogy a békeszerződésben vállalt rutén felföldi autonómiát miért nem léptette életbe. A kérdés a népszövetségi tanácsot legközelebbi ülésén foglalkoztatni fogja s ezért szükséges a cseh kormány megkeresésére.

— Angliában az utóbbi békeévek sokkal több emberáldozatot követeltek, mint a világháború. Londonból jelentik: Az angol központi statisztikai hivatal kimutatása szerint az egyesült királyságban a közlekedési forgalom áldozatainak száma évenként átlag kétezerrel emelkedik. 1918-tól az autógazdálkodásnak 56,000 halálos és 1,450,000 sebesült áldozata volt, míg a gyári katasztrófák ugyanezen idő alatt 27,910 emberéletet és 4,144,721 sebesültet követeltek, úgy hogy a békeévek áldozatainak száma eléri az 5,678,630-at. Ezzel szemben Anglia a világháborúban a sebesültekkel együtt 3,490,907 embert vesztett.

H. G. WELLS: A világtörténet alapvonalai és A művészetek fejlődése egy hatalmas albumalaku kötetben. Ára 420 lej. az Új Kelet könyvosztályában.

„Akkor vagyok a legboldogabb, amikor a pesti zsidók ujjal mutatnak rám: itt megy a mi Rella Gabink”

Beszégetés Rella Gabriella operaénekesnővel temesvári koncertjén

Timisoara-Temesvár, április 26. (Az Új Kelet tudósítójától.) Az elmúlt héten kezdett a Szinfonikus Társaság meghívására Temesváron vendégszerelt a kitűnő Rella Gabriella, a budapesti Opera tagja. A kiváló zsidó művésznő egy napos temesvári vendégszerelése nagy művészi esemény volt. A művésznő ittartózkodása alatt dr. Heller László, a Temesvári Bank vezérigazgatójának vendége volt, akinek lakásán az Új Kelet munkatársa meglátogatta Rella Gabriellát, aki eddigi pályafutásáról és jövő terveiről a következőket mondotta:

— A pesti Akadémián kezdtem meg tanulmányaimat — mondotta — s itt fedezett fel Wlaschts egy konzervatóriumi házi koncerten. Alig 17 éves voltam tehát, amikor Wlaschts intervenciójára felleptem a pesti Operában. Ez a fiatalkori szereplésem annak idején a művészi körökben általános felháborítást keltett. Ezt egyébként az is megerősíti, hogy ettől az időponttól kezdve az Opera állandó tagja vagyok.

— Hat éves művészi pályám alatt állíthatom, hogy a sors megkímélt minden nyervezett „komolyabb” művészi bajtól. Szerényen és serényen végeztem el mindig munkámat s ezáltal kollégáim szimpátiáját vívhattam ki magamtól.

— Mik a jövő terveid?
— Az ugynevezett művészi tervek nagyon relatívak. Öszintén szólva: sokat szeretnék dolgozni — természetem és főleg családomért. Egyébként ebben a pillanatban még a budapesti Opera tagja vagyok. De hogy még meddig leszek a pesti Operaház tagja ez már problematikusabb. Három ajánlatom van s az új szezon elején majd meglátom, hogy hol telepedem meg.

— Mondjon valamit a zsidósághoz való viszonyáról.

— Ha ez a kérdés célzás akar lenni azokra a híresztelésekre, melyek elég szemérmetlenül azt állítják rólam, hogy kitértem, akkor egyszerűen két szóval válaszolok: Nem igaz. Zsidó vagyok és az fogok maradni. De különben is furcsa, de még szomorúbb volna, hogy ha egy vallásos zsidónak a leánya egyszerűen azért, mert operaénekesnő netalán immár más módot az érvényesülésre, mint azt, hogy kitérjen. En ezt nem így tanultam az apámmal és higyje el nekem, akkor vagyok a legboldogabb, amikor a pesti zsidók ujjal mutatnak rám, hogy itt megy a mi Rella Gabriellánk.

— Egyébként — fejezte be szavait — a napokban eleget kell tennem egy berlini koncert meghívásának s aztán ha időm lesz arra fogom szentelni, hogy Erdélybe ellátogassak. A temesvári koncerttel meg vagyok elégedve. A temesváriak: finom, műértő és hálás közönség.

Néhány szóban meg kell említenünk a koncerttől is. Rella szíves dallamos

FIGYEL M!

DREHER-HAGGENMACHER

Korona-sör

ala Pilsen

rövidesen forgalomba kerül!

FLORA

Koncertek nélkül nincs húsvéti ünnep

A paptamási LITHYNIA ásványviz a vese, gyomor, hólyag és epebajok egyetlen gyógyszerere.

Üdít! Kapható mindenütt. Gyógyít! Főlerakat: MOSA FERENC CLUJ, Strada Avram Jancu 18. szám.

Mielőtt a tennisz pályára megy nézze meg Schuster Emi (CLUJ FOTÉR) tennisz ujdóságait

Prof. BEN AROLY Bey

Vasárnap, április 27-én este 9-kor megismétli szerda esti szenzációs sikerű előadását a kutholikus főgimnáziumban. Kizárólag suggestió és spirítizta műsorral!

Vasárnap, 1930

Írók és SALGÓ A szer

Salgó Olga, ak iróalmi közönsé, mint kivételesen versek alkotóját közzé tették a szeretet örök” nehan is megraga Olga — e kötet t maga kivételesen gével, erős egyén áll távol a nagy mert hiszen mind és az ember na fájdalmainak és tül való felmag világa esendül ki

Vannak verssor megítélnék gond panteisztikus mel érdekesebb, ugya mélyülő költon olyan könnyűen hogy asszonyiság ősi lira melegsége

Szeretnék kis bölcső s minden ringatón

Szeretnék bölcsőre h harmatos szivemre

Zeneisége sok gel, dallamosság a költon számár valamilyen hanglyen finom ujjai kat, játékos fugák egy kissé Schul dalainak melódika

Salgó Olga vers a motivumok ga az utóbbi éveket tek között határo éttapot jelent, kü elhalkult, ismét hanyatlott termék Olga a maga erős pásan tudja össze lektiv világszem szenvedélyes har rebb emberért, a dők, a megalázot elégtelenség.

Hogy mindezt merő, eredetiekk semmiesetre sem kább dícséretére Könyvét külső ki dícséret illeri. A ját Salgó Magda festőművész készít

Kovács László: ak Kovács László, ak séggel és elfinom tuitiv esztétikai tette jóhangzásu novellás-könyvet a ténét a férfiról” e

Jubli Budapesti Ne május

A magyar ipar ünne % utazást Nemzeti pavillonok a Vízummentes Felvilágosítás és vás Budapest: a Alkotm

CLUJBAN: Camera di a SARDEV megbizott ata Unirei 1, és a Cluji fiókjánál, Piata Nagyromania összes n két utazási irodának felvetlen, tb. kóp

Egy könyvről

H. G. Wells Biológiája

Irtja: Kosztolányi Dezső

ert Bridges, az angol-je. Londonból jelenés. Anglia Poet Laurkorában Oxfordban Bridgest az új angol kímagaslóbb repre-ették. Fiaitallab ko- de irodalmi sikerei hez kapcsolják. 1913- szorus költő címet és s egészen a legutóbbi költői munkásságot

anyageserebetegek- „Ferenc József” keszervek működését litja s így megköny- ló anyagok a vérbe í szakvélemények gy a Ferenc József etmódnál igen hasz- elszabályozó szer. A keserűviz kapható drogériákban és

ni fegyháza ítélték rronót. Budapestről törvényszék büntető- llytattak Molnár Er- kossági bűnperének gysz és a védők be- sa után a bíróság ult vissza. A bünte- mondotta ki Molnár g és hamis vád zert életfogytiglani és tíz évi hivatal- edői az ítélet ellen tek be. Az elítelt és élet rendelkező re- kor hangos zokogás-

ORT

Universitatea

r-KMSC

larugó bajnokság ta- legérdekesebb mér- a eldöntésre. A baj- 5 két egyesület: az átkozása rendkívül ekesnek ígérkezik. e különösen a Ro- ány mutatót a ta- gy a mai mérkőzést lanatnyi diszpozíció usik fél javára el- mindenesetre jogosn ak a „legjobb ko- net.

ekesnek ígérkezik a mérkőzés sem. A ikailag kétségkívül ássokkal, akiknek fi- elvitatlan. Ab- ég, hogy a KMSC asokkal rendelkez- na delutáni mérk- vorója papírforna a munkásapat. A ének lelkes játéka nagy meglepetéseket

a szezonban a Hag- ata, amely a Roma- A mérkőzésnek rész- övetkező:

versitatea II.—Hag- lívói.

Romania—Haggibbor

KMSC—Haggibbor,

ók Adorján Ödön és

Universitatea—Ro- re) Czinczár Imre- enő és Bagyula Sán-

kor Labor: Uioara—

FR (Dej)—TMTE.

Luvru

Carol No. 4.

obák 100 lejtől

szobák nagyon

Késő éjjel, félháromkor, mikor haza- vetődtem, beállítottam a rádiót a 130- omalra, az 1000—2000 hullámhosszra. A szobában sötét volt. Csak a lépték- tabla sárga fényásvaja derengett, melyet a mahagoni dobozban virrasztó lámpák világítottak meg. Egy spanyol állomás jelentkezett. Valami színész a fontosges- salálról szavalt. Hallani lehetett, hogy a szórúli torkát, hogy vesz lélekzetet. Szaválata után az ajtónállók betessékel- tek a közönséget. „Dos pesetas, senores” — mondogatták többször. Tenorista énekelt holmi románcot. Zugott a taps oly vadul, hogy a hangszóró domboru felületét takaró hártya beleszerkett. A bemondó közölte, hogy a tenorista meg fogja ismétlni a számát. Utána még nagyobb tapsvihar harsant fel s perecekig csattogott, tombolt, dübörgött. Egyszerre hallom, hogy a hangok közé, melyek irdatlan messzeségből, éjszakán, hegyeken, tengereken keresztül értek budapesti szobámba, egy más hang is vegyül, egy gyöngébb, közelebb hang, feleségem hangja, ki a harmadik szobá- ban felbredt a rádió lármaára. Azt kérdezte, hogy mi történt. „Semmi — jeletem — Barcelonában tapsolnak. Aludj. Ilyen egy spanyol taps”. Lezá- ram a rádiót, de még sokáig álltam a készülék mellett, a sötétben, egyedül. Talán most hatódtam meg először, iga- ran, hogy ma élek s koronatanuja va- gyok annak a változásnak, melynek csak legkezdetét látom. Vajjon a multban, nem is olyan régen — egy évtizeddel ezelőtt — elképzelhető volt-e egy ilyen párbeszéd két ember között? Igen, de csak az elmegyógyintézetben.

II. Ilyesmiken tűnődve ballagtam át dolgozószobámba. Íróasztalomon három vastag könyvet leltem. *Science of Life*, az élet tudománya, biológia, melynek címlapján *H. G. Wells* neve fénylik. Ő csak nemrégiben írta meg világtörténel- mét, azt a munkát, melyet utóbb talán legtöbbben olvastak a világon. Szakítva a báránybőrbe bújtt személytelenség ál- szent hagyományával, egyénien, meré- szen, egy író lendületével csoportosi- totta a tényeket, új felosztási alapot ta- lált a történelem, a tudomány, a művel- téséért, világosságért küzdő embert, akit a mult és jövőendő táviatába helyezett. Ez az utóbbi munkája az élet törté- nelme a földtekén, sommázása mind- annak, amit testről és lélekről, állatok- ról és növényekről tudunk, a történelem előtti időktől kezdve egészen 1930-ig. *H. G. Wells*, a költő szereti az eget és földet egybeölelő, titáni mozdulatokat. Hajdanában, minélkötte regényeivel világhírré tett volna szert, újságíró és író volt. Most öregkorában visszatért két ifjúkori mesterségéhez, de mindket- tőt óriássá nagyítva gyakorolja. Nem a nap huszonegy órájának krónikása többé, hanem évezredeké — tanítomes- tere az egész emberiségnek. Ezuttal — megindító választással — két munka- sársát vett maga mellé. Egyik a fia, ki természettudományokkal foglalkozik, *G. P. Wells*, a másik *J. Huxley*, uno- kája annak a diós *T. H. Huxley*-nek, a maga annak a diós *T. H. Huxley*-nek, Darwin kortársának, akitől annakidején fiatalkorában az összehasonlító állat- tant hallgatta az egyetem padjaiban.

III. Lapozgatni kezdtem könyvét, hogy legalább megközelítő fogalmat alkossak szerkezetéről. Félre akarom tenni a kö- vetkező napokra, a következő hetekre esemegéül. Csak néhány színes képet ámulok meg. Látom a perui ősember koponyáját, melyet kovakéssel operál- tak meg az akkori sebészek. Nézegetem két ősalatnak, a tyronnaurusnak és di- osaurusnak viadalát. A legkisebb pro- zozatól az elefántig minden élőlényvel találkozom. Ezek rokonok, testvérek az élet nevében, mely titokként mered mindnyájunkra. A sörtésérgek himjei másztáncot lejtene s a rákok a vízben sorsfalat állnak a nőstény előtt, felemel- ve ollójukat, mint lovagok a kardjukat. Ezzel figyelmeztette őt, hogy valamennyi- nyien férfiak. Átfutom a Pavlov orosz banár élettani kísérleteiről szóló fejeze- tet, mert ez különösen izgat. Itt a nean- tervölgyi ember és itt Freud is, a lélek- elemzés megteremtője, mellette két eret- neke, *Jung* és *Adler*. Egy béka a hátán felszik hipnotizáltan, kéjes révületben. Mendel átöröklési elméletét a piros és fehér virágokról, a fehér és fekete disz- zokról igazolják az ábrák. Ertesülök, hogy az *amphioxus lanceolatus* nevű halnak nincs agyveleje. A göröső, az

Unicum

borotva borotvaszappan borotvaszón szi borotvaecset önbortváló készülék önbortváló pengék acélaruk felülmulhatatlanok

„Unicum“ KUN Calea Victoriei 2 szám

embernek ez a kutató szeme, beelát a rejtélyek rejtélyébe. Sokat tudunk. Az orosz-japán háboruban, mikor azon pisz- kosan-porosan kötözték be a sebeket, egyáltalán nem volt merevgörös, ellen- ben a világháboruban, mikor gondosan fertőtlenítettek, annál több áldozatot szedett a tetanosz. Semmit sem tudunk. Biztató adatok arról, hogy a tudomány mennyire meghosszabbította életünket. Lesújtó adatok arról, hogy ötven év óta a rákban elpusztultak száma meghárom- szorozódott. Cikk a szesz, a kávé, tea mérgező hatásáról. Az ausztráliai fod- rosgyík mihelyt feldühödik, egy kifor- dított esernyőhöz hasonlít. Egy csirke tojásba, egy tarajosgöte méhmagzata párhuzamosan az emberével, a skorpó és pingvin szerelme, a kameleon és ko- lera bacillus sikerült arcképe. Pontos beszámoló a növekedés zavarairól, a megfiatalításról, a férfiak és nők min- dig azonos arányszámáról, melyet a petesejték és csirasejték szabályoznak, a valószínűségi számítás szerint a belső kiválasztó mirigyek működéséről, az amoebáról és örültekről, érzékeink mű- helyéről és a spirítizmus tudományos eredményéről.

IV. Olyan ez a könyv, mint egy lármás, virágos őserdő. Minden mondatával be- felé csalogat. Eszre sem veszem már napfény hull íróasztalomra s még min-

dig olvasok. *H. G. Wells* nem szaktudós. Epen ezért nem takarja el szeme elől a fa az őserdőt. Látja az őserdőt és ma- sokkal is láttatni tudja. Végzetesen ér- deklí az élet minden megnyilatkozása s így bennünket is érdekel. Mi is lehet ennél érdekesebb? Ami itt van, az első betűtől az utolsóig ránk vonatkozik. Az életet úgy tekinti, mint levelet, melyet egy ismeretlen adott fel, az ismeretlen halálnak címzve. Nem firtatja küldője kilétét, a levél értékét sem, de felbontja, próbálja olvasni, mielőtt a levél eljut rendeltetési céljához. Mint angol, min- denekelőtt jólnevelt. Tudásának szerénysége, pártatlansága, az a vágya, hogy mindent megértsen és átfogjon, ami megérthető és átfogható, megvesz- tegető. Lelekes haladó szellem. Lenézi a babonát, előítéleteket, de sohasem el- fogott, sohase türelmetlen. Stílusa is szerény, büvösen egyszerű. Munkája nemcsak önmagában és önmagáért érté- kes. Főképp szándékában jelentős. Az en- ciklopedistákhoz hasonlít, akik a tízen- nyolecadik században új kort készítettek elő *in specie aeternitatis* véglegzetek mindazt, amit az előttejárók tudtak. Amikor reggel megvállok könyvtétől, erősödik az az érzésem, mely hazajövet őcsudott bennem. Egyszerre érzem a je- len kicsiségét és nagyságát. Ugy rém- lik, hogy történi valami itten és meg- zint érdemes lesz majd élni.

KÖZGAZDASÁG

Május 5-ikére halasztották el a Csernovitz-mármaroszigeti peage-vonal megnyitását

Nagyobbarányu áruszállításnál jelentős engedményt ad a CFR a szállítási illetékekből

Bucaresti-Bukarest, április 26. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismeretes, hogy a gazdasági válság kövekeztében a CFR árutorgalma is rendkívül mértékben mecsappant. Vidrighin vezérigazgató a sajtó előtt tett exposéjában kifejtette, hogy éppen a nehéz helyzetre való tekintettel elengedhetetlenül szükséges az, hogy az államvasutak költségvetése egyensúlyozott legyen. A tarifa általá- nos leszállítására nem gondolhat a vas- ut, viszont a takarékoság elvét egy a személyi, mint az anyagi kiadások ter- ren keresztül kell vinni. Vidrighin ve- zérigazgató újabb elbocsátásokat helye- zett kilátásba emiatt, de kijelentette,

hogy a szállítás megkönnyítése érdeké- ben hajlandó bizonyos engedményeket tenni a jelenlegi áruszállítási tarifából. Ezen nyilatkozatnak megfelelően az államvasutak vezérigazgatósága ma délelőtt rendeletet adott, amelynek ér- telmében a CFR nagyobb árumennyiség szállítása esetén jelentős engedményeket hajlandó tenni az áruszállítási illeté- kekből. Az idevonatkozó kéréseket a CFR forgalmi igazgatóságához, Buka- restbe kell elintézni. A kedvezmény augusztus 1-ig van érvényben. Ezzel egyidejűleg a CFR vezérigaz- gatósága rendeletet adott ki, amelyben annak megállapítását kéri, hogy hány

Figyelmeztetés

Vannak utánzatok, melyek a kávédaráló Valódi Franck-hoz külsőleg a megtévesztésig hasonli- tanak, minőségük azon- ban meg sem közelíti a Valódi Franck-ot. Ilyen után- zatok ellen úgy védekez- hetünk, ha kizárólag Valódi Franck-ot a kávédarálóval”

HEINRICH FRANCK SÖHNE SAR-BUKURESTI-BRASOV.

4-10 év közötti gyermek utazik a ro- mán vasutakon 50 százalékos kedvez- ménnel. Az állomások a jövőben gyer- mekek részére a rendes féljegy helyett bianco-jegyet fognak kiállítani, amely- re rá lesz vezetve a megjelölés: „gyer- mek”.

Itt említjük meg, hogy a Csernovitz- mármaroszigeti közvetlen vonal ünne- pélyes megnyitását április 29-ről május 5-ére halasztotta el az államvasutak ve- zérigazgatósága. Az elhalasztás oka hir- szerint az, hogy a cseh parlament még nem ratifikálta a Románia, Lengyelor- szág és Csehszlovákia között a peage- vonal felállítására vonatkozólag létre- jött egyezményt. A vonal megnyitása ünnepélyes keretek között fog vége- menni és azon résztvevősek a lengyel és a cseh közlekedésügyi minisztérium ve- zetői is. A román kormányt Grigore Gafencu közlekedésügyi alminiszer fogja képviselni. Ugyancsak máj. 1-ével a Csernovitz-Grigore Ghica-Snyatin Za- lucze—Woronienka—Jasina—Sziget— Szatmár vonalat átadják egy a személy, mint az áruszállítási forgalomnak.

Emelkedett a Banca Nationala bank- jegyforgalma. Bukarestből jelentik: A Banca Nationalának április 12-éről ki- adott jelentése szerint a bankjegyfor- galom 19 milliárd 740 millió lejről 19 mil- liárd 893 millió lejre emelkedett. A lát- ra való angazsmánok mintegy 100 mil- lió lejrel csökkentek az elmúlt heti ki- mutatással szemben és jelenleg 27 mil- liárd 895 millió lejre tesznek ki. Az ére- stők 11 milliárd 643 millióra emelke- dett az elmúlt heti 531 millióval szem- ben. Ebből 9 milliárd 256 millió lej a kül- és belföldön levő aranykészlet, míg a deviza-stokk 2 milliárd 377 millió lej- tesz ki. A visszszámítási tárcá 9 mil- liárd 718 millió lejre bizonyos vissza- esést mutat az elmúlt heti kimutatás- sal szemben.

Megszűnt a háborúság a Standard Oil és a Royal Dutch között, Newyor- kból jelentik: Az a harc, amely a Royal Dutch és a Standard Oil között a távol- keletre szállított áruk árának megállá- pítása körül folyt, a két mammoth-vál- lalat közötti megegyezéssel végződött. A konvenció értelmében az árakat a két vállalat száz százalékkal felemli. Az olaj és petroleum ilymódon ugyanany- nyiba fog kerülni Holland-Indiában és a keleti országokban, mint az Egyesült- Államokban, hozzáadva természetesen a szállítási költségeket is. Gazdasági kö- rök véleménye szerint a megegyezés lét- rejöttéhez elsősorban az járult hozzá, hogy a világ petroleumtermelése, külö- nösen Kaliforniában erősen csökkent.

Az olasz jegybank is leszállította a diszkontlábát. Rómából jelentik: Az Olasz Nemzeti Bank 6 százalékra szállí- totta le a visszszámítási kamat- lábát.

Harc az új szesz törvény körül. Buka- restből jelentik: A pénzügyminiszté- rium kommunikét tett közzé, amelyben rámutat arra, hogy a bortermelek ré- széről számos tiltakozó távirat érkezett a minisztériumhoz a készülő szesz tör- vény ellen, amely a bortermelek szerint az ipari szeszgyárakat akarja a jövőben előnyben részesíteni. A kommuniké ez- zel szemben leszögezi, hogy ezek a til- takozások legalább is koraiak, mert az új törvényjavaslat csak április 23-án készült el és annak tartalmát Madgearu pénzügyminiszteren kívül még senki sem ismerheti.

Mennyi aranya van Amerikának? Newyorkból jelentik: A Federal Rezer- ve Board statisztikát közöl a világ ösz- szes államainak aranykészletéről. Esze- rint az Egyesült-Államok 3 milliárd, Franciaország 1 milliárd 633 millió, Ang- lia 711 millió, Németország 544 millió, Argentína 534 millió és Olaszország 273 millió dollár arannyal rendelkezik.

IZSÁK SALAMON

Élső Bánáti Szikvizfejgyár és szikvizűveg raktár. — Egyesült Gép- és Fémáruvárok R-T., volt dr. Wagner Budapest nagyromániai kizárólagos képviselése

Timisoara IV. Str. Gen. Feab (Fr5bl-u.) 2.

Gyárt: Szikvizűvegfej- ket és valame- nyi e szakmába vágó alkatrésze- ket.

szóda és kra- cherli töltőapp- rátusokban.

Vállal: Komplettszik- vizgyári beren- dezéseket és ócs- ka szifonfejek át- öntését.

Állandó nagy raktár cseh gyár mány szódas és kracherlis üve- gekben, továbbá dr. Wagner-féle

Legolcsóbb árak!

Színház—Művészet

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Vasárnap d. e. 11-kor film matiné 10, 15 és 20 leies helyárrakkal: A borzalmak városa.
 Vasárnap d. u. 2 és fél-kor: Huz rá cigány! (Operette-ujdonság 15-ödször. Mérsékelt helyárrakkal. Sorozatszám: 297.)
 Vasárnap, április 27-én délután 6 órakor: „Halványsárga rózsá” (Operette-ujdonság 5-ödször. Sorozatszám: 298.)

Vasárnap, április 27-én este 9 órakor: „Florika szerelme”. (Szentgyörgyi István fölépítéssel. Bérletszám 39. A. Sorozatszám 299.)

Hétfőn, április 28-án este háromnegyed 9 órakor: „Szerelmi ABC”. (Bohózat-ujdonság 2-odszor. Bérletszám: 39. B. Sorozatszám 300.)

Kedden, április 29-én háromnegyed 9 órakor: Béla, aki 26 éves. (A budapesti színházi évad egyik legnagyobb feltűnést keltett 100-ik előadása felé haladó ujdonság. Először. Napi bérlet 39. szám, C. Sorozatszám 301.)

Szerdán, április 30-án háromnegyed 9 órakor: Béla, aki 26 éves. (Ujdonság, 2-odszor. Napi bérlet 40. szám, A. Sorozatszám 302.)

Csütörtökön, május 1-én fél 3-kor: Tommy és Társa. (Operette-ujdonság nagyon olcsó mozi-helyárrakkal. Sorozatszám 303.)

Csütörtökön, április 1-én 6-kor: Két leány az utcán. (Morvay Böske fölépítésével. Sorozatszám 310.)

Csütörtökön, május 1-én 9-kor: Matyika színésznő szeretne lenni. (Csathó Kálmán legújabb vígjátéka. A budapesti Vígsház rendkívüli sikerű ujdonsága. Először. Napi bérlet 40. szám, B. Sorozatszám 304.)

Péneken, május 2-án este háromnegyed 9-kor: Matyika színésznő szeretne lenni. (Ujdonság, 2-odszor. Utolsó bérletszám 40., C. Sorozatszám 305.)

Szombaton, május 3-án d. u. fél 3-kor: Bánk bán. (Az idei évad utolsó ifjúsági előadása. Az ifjúság Katona József-ünnepére. Szentgyörgyi István, Poór Lili, Janovics Jenő fölépítéssel. Bevezető előadást tart: Gönczy László. Sorozatszám 306.)

Szombaton, május 3-án d. u. 6-kor: Ihász Aladár színészkolájának vizsgálati előadása. Sorozatszám 307.)

Szombaton, május 3-án este 9 órakor: „Antónia”. (Fedák Sári vendégjátéka, mérsékelttel emelt helyárrakkal. Sorozatszám: 308.)

Vasárnap, május 4-én fél 3 órakor: „Csunya lány”. (Operette-ujdonság nagyon olcsó mozi-helyárrakkal. Sorozatszám: 309.)

Vasárnap, május 4-én este 9 órakor: „Janos vitéz”. (Fedák Sári vendégjátéka. Mérsékelttel emelt helyárrakkal. Sorozatszám: 311.)

Hétfőn, május 5-én este 9 órakor: „Szökik az asszony”. (Fedák Sári vendégjátéka. Mérsékelttel emelt helyárrakkal. Sorozatszám: 312.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Vasárnap d. e. 11-kor: mozi-matiné 10, 15 és 20 leies helyárrakkal. A borzalmak városa.

CORSÓ FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Vasárnap délelőtt II órakor: Vigjáték-matiné. Olcsó helyárrakkal.
 Vasárnap 5, 7 és 9 órakor: „Lángész és örület”. Rendkívül izgalmas erkölcs dráma. Főszereplők: Walter Rilla, Mária Solveg. — Előjáték: Burleszk 2 felvonásban. — Rendes helyárrak.

Helyárrak: Páholy 50 lej, zártszék 40 lej, I. hely 35 lej, II. hely 25 lej.

SELECT-MOZGO:

Vasárnap: A pogány, senki sem mulaszthatja el meghallgatni Ramon Novarro gyönyörű tenorját; a film felvételei a Csendes óceán legszebb szigetén történtek.

Hétfő: A pogány, mélyen megható dráma, Ramon Novarro legjobban sikerült hangos filmje.

Kedd: A pogány, általános közkívánatra, főszerepben Ramon Novarro. Szerda: A pogány, utoljára Ramon Novarro legjobban sikerült hangos filmje.

Csütörtöki kezdettel mutatja be a legszébb háborus filmet, melynek címe: Verdun, történelmi látomások.

URANIA-MOZGO:

Vasárnap: Trafalgári oroszán, Lord Nelson és Lady Hamilton mélyen megható szerelmi drámája, főszerepekben: Várkonyi Mihály és Corrine Griffith.

Hétfő: Csempészmenyasszony, az UFA világhírű filmgyár egyik legszenzációsabb filmje, melynek főszerepét nagy sikerrel alakítja Jenny Jugo és Enrico Benfer.

Kedd: Csempészmenyasszony, szenzációs kalandfilm, főszerepben a bájos Jenny Jugo és Enrico Benfer.

Szerda: Csempészmenyasszony, az UFA egyik legjobb néma filmje, főszerepben: Jenny Jugo és Enrico Benfer.

Rádió műsor

Idő: Közép-európai

Vasárnap, április 27.

Bukarest. 20: Saxofonszólo. 20.30: Niculescu operatársaság előadása. 21.05: Filipp hegedűművész játéka.

Budapest. 9: Katona József síremlékének felavatási ünnepi halálának századik évfordulója alkalmából Keeske-métről. 10: Egyházi ének és zene a belvárosi plebáni templomból. 12.20: Időjelzés, időjárásjelentés. Utána a m. kir. Operaház tagjainak alakult zenekar hangversenye. Közreműködik Farkas Sándor a m. kir. Operaház művésze és Herzl Lilly zongoraművésznő. Wagner: Faust — nyitány. Goldmark: Sába királynője — Salamon imája. Csajkovszkij: Zongoraverseny. Wagner: Tannhäuser: Dal az eesthajnali csillaghoz. Clement Károly: Pierot és Pierette. Csajkovszkij: Capriccio Italien. 15.30: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata. Borus Ferenc okl. gépészmérnök: „Mit kell tudni a gazdának a villamosításról?” 16: Rádió Szabad Egyetem. Magyar népdalok Bartók Béla, Siklós Albert és Veress Sándor feldolgozásában. Korniss Gyula dr.: „Az életre való nevelés”. 17.15: A m. kir. I. honvédelmi miniszter zenekarának hangversenye az Angol-parkból. Fricsey: Kránitz aítábornagy-induló. Waldteufel: Espana — spanyol keringő. Erkel: Hunyadi László — nyitány. Leoneavallo: Bajazzók — ábránd. Eilenberg: A molnárné és a kovács — jellemrajz. Mohr: Katona! üdvözlét. Lehár: Paganini — egyveleg. E hangverseny szünetében részleges sporteredmények. 18.25: Balatoni est. Balatoni dalok: Hullámzó Balaton tetején. Sir a kislány a Balaton partján. Elragadta galambomat... Tátika, Somló. Badacsonyi Halászlégyén. Előadja Nagy Izabella. Kiséri: Bura Károly és cigányzenekara. Garay János: A Balaton. Rege a tihanyi visszhangról — melodráma. Ábrányi Emil: A Balaton partján. Előadja: S. Fáy Szeréna. Részlet Eötvös Károly: „Utazás a Balaton körül” c. művéből. Bura Károly és cigányzenekara balatoni vonatkozású dalokat játszik. A műsort Hovszky János, a Balatoni Yacht Club osztályfőnöke konferálja. 20: Sport-, lövész- és az Andrássy-tereplovaglás eredményei. 20.15: Doni kozák kórus gramofonhangverseny. Volgai halászkó dal. Egyhanguan szól a harang. Három orosz népdal. Esti harangok. Mi dicsőítünk téged, oh Isten. Régi kozákdal. Kozák bölcsődal. A templomban. 20.45: Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye az Emke-kávéházból. 21.40: Henriette Clanner Engelshofen operatársaság hangversenye. Hugo Wolf: Richard Strauss. 22.15: Időjelzés, időjárásjelentés. Majd: Gítár-est. Massenet: Elégia. Tompa Mihály: A golyáshoz. Gounod: Tavasz dal. Gabriel D'Annunzio: Hiába. Francesco Chiesa: A befagyott tó. Silvio Novaro: A hold és a fülemile. Szerenád. Gabriel Marie: La cinquantine. Három a daru. Caetano Lana: Kicsi lányka. Silenus: Esti dal.

Bécs, Varsó. 20: Schubert: Hat induló négykezesre. 20.30: Szimfonikus zenekar. 22.30: Jazz.

Riga. 22: Gramofon.

Milánó. 20.30: Puccini: „Feeskék” c. operája.

Róma. 21.20: Hangverseny.

Pozsony. 20: Gramofon. 20.30—22.15: Prága. Utána 22.55-ig: Mor. Ostrava.

Breslau. 21.05: A mai idők kis kantátája. Brockt zeneműve. 22.50: Színházi csévegés.

Brit nemzeti műsor. 19: Uj regények. 19.45: Zenei kabaré. 21.45: A Covent Garden operaház megnyitójátéka. „A nürnbergi mesterdalnokok” c. operájá-

24-ig tánczene. Leipzig. 20: Strauss: „A furesa hős” c. operettje. Utána 0.30-ig tánczene.

Ljubljana. 20: Hegedűszólo. 21: Rádiózenekar. 22: Könyvű zene.

Midland Regional. 21.05: Könyvű zene.

Milánó. 20.30: Operett Torinóból.

München. 21.15: „Látogatás Párisban”. Egyfelvonásos. Utána: Kávéházi zene.

Nápoly. 21.02: Róma.

Osló. 22.10: A fuvós hatós régi táncokat ad elő. 22.40: Gramofon-tánczene.

Páris. 21: Hangverseny.

Prága. 19: A II. lövészegylet hangversenye. 20.20: Brünn. 22.15: Vendéglő zene.

Riga. 21.30: Tánczene.

Torinó. 19.15: Vacsorai zene. 20.30: Ganne: „A költőtanácsok” c. operettje. 23.30: Könyvű zene.

Toulouse. 20.15: Operett-részletek. 22 óra 30: Észak-Afrika beszélőújságja. Utána 23.40-ig gramofon.

Varsó. 16.20: Gramofon. 21: Népszerű hangverseny. 23: Tánczene.

Bécs. 20.10: Operett-részletek. Közreműködnek: Kiurina Berta, Albach Ressel, Flemming Viktor, Zvonik Ferenc és a Holzer-zenekar.

Vilna. 23: Tánczene.

Hétfő, április 28.

Budapest. 9.15: A m. kir. Országos Tisztai Kaszinó szalonzenekarának hangversenye. Billi: Falusi ünnep — zenekép. Planquette: Ripp-ábránd. Moszkovszky: Spanyol táncok. Puccini: Tosca-ábránd. Drda: Szerenád. Drigo: Pizzicato. Kálmán: Cigányprimás — egyveleg. Dvorzák: Humoreszk. Moszkovszky: Szerenád. Thomas: Raymond-nyitány. Aghházy: Magyar esték. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó. 12.05: A rádió házikvartettjének hangversenye.

Gade: Északi szánkás. Dowell: Bölcsődal. Mussorgsky: Gopak. Sirolen: Szulejka éneke és tánc. Berényi: Mond, miért szeretlek. Ibanex: Szaladj paripám. Nielsen: Mascarade. Vendéghegyi: Ganges partján. 12.25: Hírek. 13: Pontos időjelzés, vizállásjelentés. 14.30: Hírek. 16: Asszonyok tanácsadója. 16.45: Időjelzés, hírek. 17: Tót — magyar nyelvoktatás. 17.30: Szórákzóató zene. Massenet: Manon — ábránd. Ponchielli: Gioconda — baletzene. Granichttaeden: Orlov — egyveleg. Lincke: Születésnapi szerenád. Robert Naef: Svájci ünnepi nyitány. 18.20: Német nyelvoktatás. 18.50: Japán-est. Trenscozecu uta. A eszár születésnapját köszöntő ének. Trenscozecu. Ünnepi beszéd. Japán himnusz. Nehány szó a japáni zenéről és a bemutatásra kerülő darabok ismertetése. Előadás. Tartja: Imaoka Dsuicsiro tanár, a Magyar Nippon Társaság disztágya. Ake-Garasz-Hanano-Noreginu. Középkori japán ének. Samisen-kíséret mellett férfi-duó. Aki-no-Sirabe. Kotó- és flótakiséret mellett férfiszólo. Bokudan. Fantázia-duett. Flóta és kotó. Kozjo-no-Tuki. Oki-no-Kamome. Halász dal. Zongorakiséret mellett énekl. Fudsvira Yosie. Iszo-Csido-ri. (Tengeri vadludak.) Samisen, flóta, kotó. Kanzenesó. Részlet, egy a XIV. századból való klasszikus kompozíció. Flóta, tajkó, harang és ének. Koszui vartari. (Átkelés a vizen). Női szóloének bvakikiséret mellett. Ocsiba-no-mai. (A hulló falevél). Zenei festmény kotó, trio, ogoto, samisen. Imaoka Dsuicsiro tanár záróbeszéde. 19.50: Rádióamatőrpost. 20.45: A Gyermekvédő Liga előadásorozataiban: Saly László dr. egyetemi ny. r. tanár felolvasása. 20.30: A közép-európai műsoreresorozatban a bécsi rádióállomás műsorának közvetítése. A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye Kormgold: Szimfonia-nyitány. Katting: Burleszk-szvit. Rinaldini: Három zenekari dal. Frühling: Liebeslied in Herbst Barcarola. Salmhofer: Kürtversenymű nagy zenekarral. Wetchy: Liebesode. E. Kanitz: Vigjáték-nyitány. A. Pisk: Két tétel a „Partitá”-ból. E. Kornauth: Szimfonikus nyitány. Utána pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolarich-kávéházból.

Bécs, Varsó. 20: Schubert: Hat induló négykezesre. 20.30: Szimfonikus zenekar. 22.30: Jazz.

Riga. 22: Gramofon.

Milánó. 20.30: Puccini: „Feeskék” c. operája.

Róma. 21.20: Hangverseny.

Pozsony. 20: Gramofon. 20.30—22.15: Prága. Utána 22.55-ig: Mor. Ostrava.

Breslau. 21.05: A mai idők kis kantátája. Brockt zeneműve. 22.50: Színházi csévegés.

Brit nemzeti műsor. 19: Uj regények. 19.45: Zenei kabaré. 21.45: A Covent Garden operaház megnyitójátéka. „A nürnbergi mesterdalnokok” c. operájá-

24-ig tánczene. Leipzig. 20: Strauss: „A furesa hős” c. operettje. Utána 0.30-ig tánczene.

Ljubljana. 20: Hegedűszólo. 21: Rádiózenekar. 22: Könyvű zene.

Midland Regional. 21.05: Könyvű zene.

Milánó. 20.30: Operett Torinóból.

München. 21.15: „Látogatás Párisban”. Egyfelvonásos. Utána: Kávéházi zene.

Nápoly. 21.02: Róma.

Osló. 22.10: A fuvós hatós régi táncokat ad elő. 22.40: Gramofon-tánczene.

Páris. 21: Hangverseny.

Prága. 19: A II. lövészegylet hangversenye. 20.20: Brünn. 22.15: Vendéglő zene.

Riga. 21.30: Tánczene.

Torinó. 19.15: Vacsorai zene. 20.30: Ganne: „A költőtanácsok” c. operettje. 23.30: Könyvű zene.

Toulouse. 20.15: Operett-részletek. 22 óra 30: Észak-Afrika beszélőújságja. Utána 23.40-ig gramofon.

Varsó. 16.20: Gramofon. 21: Népszerű hangverseny. 23: Tánczene.

Bécs. 20.10: Operett-részletek. Közreműködnek: Kiurina Berta, Albach Ressel, Flemming Viktor, Zvonik Ferenc és a Holzer-zenekar.

Vilna. 23: Tánczene.

Uj kedvezmény vendéglőknek

Ezen lap előfizetőinek meglegedésére nyújtott: **20 %**

kedvezményt szobaárainkból **10 %**

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni

Magyar Kir. Operaház Nemzeti Színház Kamara Színház

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresetre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK SZÁLLODA Budapest

szemben a Keleti pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsköltés.)

nak közvetítése. 23.35: Tánczene csak 1554.4 méteren.

Brünn. 20.30: Prága. 22.20: Mor. Ostrava.

Bukarest. 17.30: Csajkovszkij: Az alvó erdő szépe — balett-szvit. 19: Gramofon. 20: A Theodorescu-négyes játéka. 21.15: Tánczene két zongorán.

Hamburg. 21.15: Johanness: Az üstökös, vagy minden dolog átértékelése, hangjáték. 22.50: A manburgi német-svéd társalgókör svéd tavaszi ünnepének közvetítése.

Hilversum. 20.40: Francia operák részletei. 22.10: Hangjáték. 23.40: Gramofon.

Kattovics. 20.30: Nemzetközi hangy. 23. Könyvű zene.

Kassa. 29: Oraütés és harangszó. Utána gramofon. 20.30: Prága. 22.20: Mor. Ostrava.

Köln. 20: Rádiózenekar. 20.50—22: Éjjeli látogatás a kölni Dómban. Utána 24-ig népszerű kamarazene.

Köingsberg. 19: Szórákzóató zene. 19.50: Berlin. 20.30: Brácsa- és zongoraverseny. 20.55: Köln. 22.30: Könyvű zene. 24—1.30: Éjjeli hangverseny.

Leipzig. 19.30: Katonazene. 21: Talemann: „Népszakok” című kantátája. 21.45: Humoros előadás. Utána 24-ig tánczene.

Ljubljana. 20: Rádiózenekar.

London Regional. 18.45: Mascagni: „Parasztebesület”.

Belgrád. 20.30: Nemzetközi hangverseny. 22.15: Rádió-négyes.

Berlin. 20: Verdi-zene. 20.25: Wagner-est. 21.30: Borowski organaművész játéka. Majd 0.30-ig tánczene.

Apróhirdetések

JÉGSZEKRÉNYEK

újszázrosok és vendéglősök részére is minden méretben. Sörkimerő pulatok KERTÉSZ-pél Targu-Muras, telefon 314. Kívánatra árjegyzék — Képviselet Brassó és vidékére: PAUL TITTES B. asov

ELADÓ: különféle butorok, szőnyeg, csillárok, jégszekevény, gázrezsó, konyhaberendezés, ugyanott modern 2 szobás lakás május 1-re kiadó. Fellegvári ut 27.

CINOSIN FELESE: get szerezhet, ha 100 leiert megveszi a szerencsés Kórház sorsjegyet, melyet május 20-án 1 milliót és bájos nőt nyerhet. „ors-jegyiroda” Piata Unirii 20.

KÖZÉPKORU ZSIDÓ NŐ, beszél németül, jól főz, házvezetőnőnek, vagy anyahelyettesnek ajánlódik. Weiss Róza Cluj, Strada Kalvin 2.

NEVELŐNŐT keresek gyermekeim mellé ki héberül tud s iskolai tanulmányaikban előkészítheti őket, — fizetéssel és teljes ellátással. Szuk Lejos Sighet, Str. Cosbuc 14.

ESTI órákra, valamint vasárnapra bármilyen privát irodai munkát elvállalok — „Komoly 2” jellegre.

Magyar, német, román gyorsírási órákat (összehasonlító módszer szerint) olcsón vehet. Cim a kiadóban.

JÉGSZEKRÉNYT használt de jókarban levőt keresek megbízható Schwartzt Szentegyház-u. 24.

MEGKEZDETT selyemperza falvédő (kézzel varrott) selyemmel együtt olcsón eladó. Cim a kiadóban.

SCHWARTZ 16-NACNE kóser tejszártnoka május 10-15-ig vegetárius konyhával kibővíve Reg. Ferdinand (Wesselenyi-ut) 10. sz. alatt az udvarban megnyílik. Ugyanott naponta friss teheni és bivalytej, ugyanott naponta frissen készített tejszín, tejföl, vaj és túró kapható. Csecsemőknek és betegeknek állandóan egy tehenőtől fejt tej kapható házhöz szállítva is.

MAKULATURA perpir 5 kg.-ként is eladó az Uj Kelet kiadóban.

XIII évfolyam
1930. ápr.
Ked.
5690 év

Uj Kelet
Könyvtár

A kolozs

Irta: Dr. L. O.
Az Uj Kelet véleménye szerint közli a Kolozs megyében, hogy anyanyelvvel azonosítva

Horatius-szal szemben, hogy nehéz szatirát eszklandozza az emelkedési ortodox keresztény keddelt, mert az egész romániai inkább is, mert ez a nyelv, hanem folyó fejezett szatmári ügy megfigyelhetjük, akarnok a „szefá” gátja meg nem mindegyik szempontból a hitkönyv felől az elzsidóság képviselői utolsó egyetemes autonómiait erőszakkal elszakították, melyet a jámbor pontból elfogadhatnánk, minthogy kívánságként szerezni, küszködtek és fölvettem — mint közértelem — ezer év előtt a román nyelv nem ismerő vett fel először és napig. Ugye e jelhasználat, mint a tők belső és magántők viselik a felelősséget előtt. A voltak, ma is van pártok, irányok, szervezeteseket, sok, szaduceusok, beusok korában, iskolája a polgári zaidaiban, vagy (= német) és szedők pártja. Mind vitatta és védte szempontból meg század előtt Ma zsidó, orthodox jel láspárt lépett az — nézetem szerint pontra, hogy a kizárólagosan ő aki nem tartozik az a „zsidóságtól” kezelt” tagja. Hal szabadság lévén, a kinek sem kifogás, higye magáról és úgy a magyar, más óta a román, mint mindenütt a dóságot ismernek pártok (de nem ket) létezését és is ismerik és meg

Az orthodox zsidó ügyességgel az ország és az imerdélyi (a jelző) szusi és státusquo-türelmességet és kint mindenütt a orth. zsidó hitközönkretve virágyek ezáltal képtelnyeket beszűntet lemondani. De nem léphetett fel és nagyobb nyelvi zsidó kérdések rituális kérdések tudva, vagy nem jelentésével, hogy felebarátjának,